

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntalain (410/2015)väliaikaisesta muuttamisesta

103/00/2020

Kh 07.09.2020 § 221

Valmistelija(t): kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, 050 307 6114

Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoa koskien kuntalain väliaikaista muuttamista.

Ehdotuksen mukaan kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei covid-19-epidemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista tai tilapäisistä kunnallistaloudellisista vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa. Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.

Voimassa olevan kuntalain (410/2015) 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Pykälän 2 ja 3 momenteissa säädetään käynnistämisen edellytyksenä olevista kunnan taloutta koskevista kriteereistä ja tunnuslukujen raja-arvoista. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin uusi 110 a § alijäämän kattamista koskevan määräajan muuttamisesta valtiovarainministeriön päätöksellä kunnan hakemuksesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin että, sen estämättä mitä 110 §:n 3 momentissa säädetään kunnan taseeseen kertyneen alijäämän kattamisesta, valtiovarainministeriö voisi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Momentin mukaan edellä säädettyä määräaika sovellettaisiin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan.

Siten esityksen mukaan kuntalain 118 §:n 2 momentissa säädetty arviointimenettelyn käynnistämisen edellytys koskisi ehdotetussa momentissa säädettyä pidennettyä alijäämän kattamiskautta. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voitaisiin siten käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien niiden kuntien osalta, joille olisi myönnetty momentin mukainen määräaika. Muilta osin

arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiin sovellettaisiin 118 §:ää.

Määräajan pidentämisen edellytyksistä, hakemuksen tekemisen määräajoista sekä raportointivelvoitteesta valtiovarainministeriölle säädettäisiin 110 a §:n 2-4 momentissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, jotta kunnat voisivat ottaa asian huomioon vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa. Laki olisi voimassa 31.12.2025 asti.

Lisätiedot ja lakiluonnos:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=8bc57f53-d54c-4af9-84d1-4ad925db0cf9>

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan kuntalain väliaikaisen muutoksen osalta seuraavaa:

Toivakan kunta pitää kuntalakiin esitettyjä väliaikaisia muutoksia alijäämän kattamisvelvollisuudesta erittäin perusteltuina. On kuitenkin syytä huomioida, että kuntatalouden tilanne on ollut erittäin haastava jo ennen covid 19 -epidemiaa, mikä on osoitus siitä, että kuntien tulorahoitus ei ole riittävä kuntien peruspalveluihin kohdentuviin toimintamenoihin nähden. On huomioitava myös, että mahdollinen sote- ja maakuntauudistus tuo entisestään haasteita alijäämän kattamiselle uudistuksen vaikuttaessa rahoituspohjaan. Tämä tulee huomioida alijäämän kattamista koskevissa määräajoissa poikkeustekijänä.

Tulopohjan vahvistaminen, kuntien lakisääteisten tehtävien vähentäminen sekä kokonaisvaltaisempi järjestelmän uudistaminen olisi väliaikaisia lakimuutoksia toimivampi ratkaisumalli, jotta kuntien taloudellinen tasapaino ja etenkin pienempien kuntien tulevaisuus olisi turvattu.

Koronan vaikutukset eivät kohdistu kunnissa vain yhdelle vuodelle. Myös tulevana vuosina olisi tärkeää, että lakimuutosten lisäksi valtio huomioisi koronan vaikutusten kuntien talouteen kohdistuvat tulonmenetykset koronakompensatioina.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimenpiteet:

Lausuntopalvelu.fi

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Toivakassa 24.9.2020

Pöytäkirjan pitäjä